

Στρατός και Φύλο

Αυτό το πολεμικό κατασκεύασμα λοιπόν που όπως προείπαμε λειτουργεί αναπαραγωγικά, δεν θα μπορούσε να αφήσει στην άκρη μια κοινωνική διάκριση πάνω στην οποία βασίζει, μεταξύ και άλλων βέβαια, την επιβίωση της η κυριαρχία. Την έμφυλη. Τον πλαστό διαχωρισμό δηλαδή, ο οποίος βασίζεται στην διάκριση μεταξύ των δ ωβύο φύλων. Έτσι, λοιπόν, ο στρατός αλλά και ο μιλιταρισμός γενικότερα φροντίζει επιμελώς να καλλιεργήσει και να εμφυσήσει σε άντρες και γυναίκες τις κοινωνικές ταυτότητες που η σύγχρονη καπιταλιστική κοινωνία έχει κατασκευάσει για τον καθένα. Μέσα στα στρατόπεδα αλλά και κατά την ιδεολογική προετοιμασία για την ένταξη των νέων στο στρατό, κατασκευάζονται αριστοτεχνικά αυτές ακριβώς οι ταυτότητες. Από την μία έχουμε το αρσενικό, πολεμιστή και επιθετικό, εξοικειωμένο με την βία, που πάει στο στρατό για να γίνει από “αγοράκι” αυτός ο ιδανικός άντρας. Κι από την άλλη έχουμε το θυληκό, την παθητική “γυναϊκούλα” που μένει στο σπίτι, ανήμπορη και αδύναμη να συμβάλλει στα τόσο σημαντικά στρατιωτικά ζητήματα που μόνο ο άντρας μπορεί να διαχειριστεί.

Δεν είναι δύσκολο να φανταστούμε πόσο καλά εμπεδώνονται από τα εύπλαστα μυαλά των νεοσύλλεκτων αυτοί οι ρόλοι και πως αντίστοιχα εύκολα εσωτερικεύονται από τις γυναίκες παρότι δεν βρίσκονται οι ίδιες μέσα στα στρατόπεδα. Έτσι προλειάνεται ο δρόμος, για να εφαρμοστούν τα ίδια και χειρότερα στο πεδίο της οικογένειας με την προσθήκη μάλιστα σ' αυτό το περιβάλλον ορισμένων ακόμα μιλιταριστικών χαρακτηριστικών. Η στρατιωτική ιεραρχία λοιπόν, επιβάλλει στο σπίτι τον άντρα/πατέρα -με τα χαρακτηριστικά που του δόθηκαν παραπάνω- ως αρχηγό και την γυναίκα/μητέρα καθώς και τα παιδιά ως τους υπάκουους υποτελείς του. Κι έτσι, η πατριαρχία συντηρούμενη από τον καπιταλισμό και καλλιεργημένη από τον θεσμό του στρατού, περνάει όμορφα και ωραία στην κοινωνία και διαιώνίζει την θέση της εκεί. Ας μην ξεχνάμε λοιπόν ότι “όπως μας χωρίζουν τα έθνη, έτσι μας χωρίζουν και τα φύλλα.”

Παράπλευρα με τα παραπάνω, μέσα στο στρατό διαιώνίζονται και τα υπάρχοντα σεξουαλικά πρότυπα της σάπιας κοινωνίας. Ο τύπος άνδρα που περιγράφηκε, του οποίου φυσικά η σεξουαλικότητα χαρακτηρίζεται και αυτή από την επιθετικότητα και την μάτσο συμπεριφορά που χαρακτηρίζει και όλες τις υπόλοιπες πτυχές της ζωής του, είναι ο μόνος αποδεκτός τύπος. Οι ομοφυλόφιλοι αποτελούν τα κορόιδα των στρατοπέδων ή, ακόμη χειρότερα, αν εκδηλώσουν εντονότερα την τάση τους αυτή, βαπτίζονται ψυχικά ασθενείς και απαλλάσσονται. Έτσι διαμορφώνεται μία και μόνο αποδεκτή κατηγορία σεξουαλικότητας για τους άντρες, αυτή του αρσενικού επιβήτορα που δεν κόπτεται για τίποτα άλλο παρά για να “γαμήσει κάνα γκομενάκι”, για να χρησιμοποιήσουμε και τις λέξεις κάποιων από αυτούς.

Στρατός και Εργασία

Ακόμα, ο στρατός αποτελεί ίσως τον πιο έξυπνο τρόπο να προετοιμάσει τις συνειδήσεις μας για να δεχθούν τις εξουσιαστικές σχέσεις των χώρων εργασίας. Μέσα στο στρατόπεδο σχέσεις που αποτελούν ξεκάθαρες μιμήσεις αυτών του κόσμου εργασίας, εξωθούνται ως τα άκρα. Η ιεραρχία είναι όσο πιο

κάθετη γίνεται, η πειθαρχία όσο το δυνατόν αυστηρότερη και ο βαθμός υποταγής που απαιτείται για να επιβιώσει κανείς, ο μέγιστος. Έτσι όταν κάποιος που έχει περάσει από τον θεσμό του στρατού, συναντά τις αξίες αυτές στον χώρο εργασίας του, αυτές παρουσιάζονται πολύ λιγότερο έντονες απ' ότι τις έχει ήδη γνωρίσει και να συμμορφωθεί με οποιονδήποτε αντίστοιχο κανόνα του επιβληθεί. Αποτελεί δηλαδή ο στρατός μια μεγάλη άσκηση υποταγής με στόχο να δημιουργήσει τους υπάκουους, αγνώμονες και πειθαρχημένους εργάτες που θα επαυδρῶσουν με προθυμία τις καπιταλιστικές επιχειρήσεις και θα θυσιάσουν δίχως να πουν λέξη την προσωπική τους ζωή και την εργατική τους δύναμη στον βωμό της παραγωγής. Ας έχουμε λοιπόν υπόψιν μας πως η σχέση φαντάρου-αξιωματικού είναι μόνο μια πρόβα για αυτήν μεταξύ αφεντικού και εργάτη.

Στρατός και Εθνικισμός

Προφανής είναι βέβαια η συμβολή του στρατιωτικού θεσμού και στην καλλιέργεια του εθνικισμού. Είτε αμυντικοί, είτε επιθετικοί -αν και αυτός ο διαχωρισμός, όπως θα αναφερθηκε και παραπάνω είναι ένα ακόμα ιδεολογικό κατασκεύασμα των από πάνω- όλοι οι στρατοί και ιδιαίτερα ο ελληνικός, έχουν ντυθεί ιδέες όπως η προάσπιση των εθνικών συμφερόντων ενάντια σε ξένους εισβολείς και η επανάκτηση κάποιων αλύτρωτων εδαφών και άλλα τέτοια που κακά τα ψέμματα, βρωμάνε εθνικισμό από χιλιόμετρα. Αυτές οι αρχές λοιπόν, που υπαγορεύουν ρητά την σημασία της επικράτησης ενάντια στους “ξένους” αποτελούν κομμάτι της καθημερινότητας μέσα στα στρατόπεδα και επαναλαμβάνονται διαρκώς με αποτέλεσμα να εντυπώνονται εύκολα στις συνειδήσεις των φαντάρων. Ζώντας όμως σε μια κοινωνία εντός της οποίας απόψεις περί γενικότερης ανωτερότητας του έθνους σε σχέση με οποιοδήποτε άλλο, γειτονικό και μη, είναι διάχυτες και έχουν βαθιές ρίζες, η σύνδεση δεν αργεί να γίνει. Το τελικό ιδεολογικό μόρφωμα δατυπώνεται περίπου ως εξής: “Ωφείλουμε να υπερασπίσουμε την χώρα μας ενάντια στους ξένους, που ενώ είναι κατώτεροι, θέλουν να εισβάλλουν στα εδάφη μας και μάλιστα λυμαίνονται περιοχές που κατοικούν έλληνες και πρέπει κάποτε να λυτρωθούν.” Και να πως εύκολα, όταν ο στρατός προσφέρει σε μια νοοτροπία που ήδη έχει ρατσιστικές αιχμές, έννοιες όπως “αλυρωτισμός” και “ξένοι εισβολείς” δημιουργείται ένας λόγος από την αρχή ως το τέλος εθνικιστικός.

